

Mat-1.3608 Markovin ketjut.

Harjoitus 24.1. 2008 Tikanmäki/Valkeila.

1. Olkoon siirtymätodennäköisyysmatriisi P muotoa

$$\begin{bmatrix} \frac{1}{2} & 0 & 0 & 0 & \frac{1}{2} \\ 0 & \frac{1}{2} & 0 & \frac{1}{2} & 0 \\ 0 & 0 & 1 & 0 & 0 \\ 0 & \frac{1}{4} & \frac{1}{4} & \frac{1}{4} & \frac{1}{4} \\ \frac{1}{2} & 0 & 0 & 0 & \frac{1}{2} \end{bmatrix}$$

Selvitä, mitkä tilat kommunikoivat? Onko matriisissa osia, mitkä ovat suljettuja kommunikoinnin suhteen?

2. Olkoon η jakauma tila-avaruudella $S = \{s_0, \dots, s_k\}$ ja P siirtymätodennäköisyysmatriisi. Osoita, että X on (η, P) markovin ketju jos ja vain jos kaikilla $n \geq 1$ on voimassa

$$\mathbb{P}(X_0 = s_{i_0}, \dots, X_n = s_{i_n}) = \eta_{s_{i_0}} p_{i_0 i_1} p_{i_1 i_2} \cdots p_{i_{n-1} i_n}$$

3. Olkoon X (η, P) Markovin ketju. Olkoon $Y_n = X_{kn}$, missä $k > 1$ on vakio. osoita, että Y on (η, P^k) Markovin ketju.
4. Olkoon siirtymätodennäköisyysmatriisi P muotoa

$$P = \begin{bmatrix} 0.75 & 0.25 \\ 0.25 & 0.75 \end{bmatrix}.$$

Olkoon Markovin ketjun alkujakauma $\mu^0 = (1, 0)$. Osoita, että

(a) $\mu^n = (\frac{1}{2}(1 + 2^{-n}), \frac{1}{2}(1 - 2^{-n}))$.

(b) Laske raja-arvo $\lim_{n \rightarrow \infty} \mu^n$

[OH, problem 2.3]

5. Olkoon P kommunikoiva: $s_i \leftrightarrow s_j$ kaikilla $s_i, s_j \in S$. Osoita, että jos $p_{ii} > 0$, niin P on jaksoton. [OH, problem 4.2]
6. Tilan s_i jakso määriteltiin kaavalla $d(s_i) = \text{s.y.t.}\{n : (P^n)_{ii} > 0\}$. Osoita: jos $s_i \leftrightarrow s_j$, niin $d(s_i) = d(s_j)$.